

Кропивницький фаховий коледж харчування та торгівлі

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні циклової комісії
загальноосвітньої підготовки
№ 1 від «30» серпня 2024 р.
Голова циклової комісії

Людмила МІЩЕНКО
(підпис)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ВК ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ ГРОМАДЯН ДО НАЦІОНАЛЬНОГО СУПРОТИВУ	
Галузь знань	18 «Виробництво та технології»
Спеціальність	181 «Харчові технології»
Освітньо-професійна програма	«Харчові технології»
Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Денна
Семестр	На базі ПЗСО - 3, 4; на базі БЗСО – 5, 6
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	3/90
Мова викладання	Українська
Розробник	Дмитро ЗЛЕПКО, спеціаліст другої кваліфікаційної категорії, викладач
Предмет вивчення навчальної дисципліни	Предметом вивчення є підготовка молоді до захисту життя і здоров'я, забезпечення власної безпеки і безпеки людей у надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу
Мета навчальної дисципліни	Мета вивчення дисципліни полягає у розвитку особистості здобувачів освіти, формування їх готовності до захисту України та дій в умовах надзвичайних ситуацій.
Компетентності, заплановані знання т вміння	Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Харчові технології», а саме: Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність до письмової й усної комунікації державною та іноземними мовами.

Спеціальні компетентності:

СК3. Здатність проводити контроль якості і безпечності сировини, напівфабрикатів, харчової продукції та продукції суміжних виробництв.

СК5. Здатність використовувати знання та вміння для раціонального забезпечення організму людини харчовими речовинами у відповідності з науково обґрунтованими нормами їх споживання.

СК12. Здатність організувати безпечну роботу виробничої дільниці (підрозділу) з урахуванням вимог чинного законодавства з охорони праці, раціональних форм організації праці.

У результаті вивчення дисципліни, здобувачі освіти повинні:

Знати:

- законодавство України з питань цивільного захисту;
- значення військової справи для розвитку патріотичної особистості;
- державні символи України, які концентровано виражають провідну роль нації у становленні власної держави;
- особливості впливу військових дій на природу;
- особливості катастрофічного впливу ядерної, хімічної та біологічної зброї як руйнівної сили.

Вміти:

- використовувати різні складові національної культури (традиції, ритуали, звичаї, соціальні стереотипи) під час заходів військово-патріотичного виховання;
- моделювати бойові ситуації та розкривати, основні події в процесах ведення збройної боротьби;
- діяти при загрозі та застосуванні противником ядерної, хімічної, біологічної зброї та небезпечних хімічних речовин з метою збереження життя;
- використовувати засоби індивідуального та

	<p>колективного захисту; характеризувати та вміти діяти під час загрози та виникненні надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціального та воєнного характеру.</p> <ul style="list-style-type: none"> • дотримуватись правил безпечної поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів; • застосовувати маскування, як вид бойового забезпечення; • застосовувати процедури та способи захисту власних інтересів, прав та свобод, як майбутніх військовослужбовців стосовно законів України.
<p>Заплановані результати навчання</p>	<p>Програмні результати навчання: РН16. Організовувати безпечні умови праці під час виробничої діяльності. РН19. Формувати і відстоювати власну думку та громадянську позицію, діяти соціально відповідально та свідомо.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Програма навчальної дисципліни МОДУЛЬ I. Основи військово-медичної підготовки Змістовний модуль 1. Основи військової підготовки Тема 1 . Основи національної безпеки України. Військово-патріотичне виховання – складова національно-патріотичного виховання молоді. Підготовка до захисту України - обов'язок кожного громадянина. Поняття національної безпеки держави. Система національної безпеки України. Поняття «гібридна війна». Структура воєнної організації держави та її керівництво. Національні інтереси України та загрози національній безпеці. Воєнна доктрина України. Розвиток національних Збройних Сил та інших військових формувань України - необхідна умова забезпечення могутності української держави. Міжнародне військово-співробітництво та участь збройних формувань України в миротворчих місіях ООН. Формати відносин Україна – НАТО та зі структурами європейської системи колективної безпеки. Перспективи вступу України в НАТО. Правові та організаційні засади національного спротиву, основи його підготовки та ведення, завдання та повноваження сил безпеки та сил оборони з питань національного спротиву. Стратегія та тактика інформаційної війни. Кібербезпека. Тема 2. Стройова підготовка та прикладна фізична підготовка. Поняття про військові статuti. Військовізвання і знаки розрізнення. Начальники(прямі та безпосередні) та підлеглі, старші та молодші, їх права і обов'язки.</p>

Дотримання військовослужбовцями статутних взаємовідносин. Правила військової ввічливості і поведінки військовослужбовців. Порядок звернення до начальників, віддання і виконання наказів. Військова дисципліна, її суть і значення. Обов'язки військовослужбовців з дотримання військової дисципліни. Заохочення та стягнення, що накладають на солдат (матросів), сержантів (старшин). Стройове положення. Повороти на місці. Рух стройовим і похідним кроком. Повороти під час руху. Вправи на мобільність поперекового відділу. Вправи для відновлення після перевантаження, реабілітаційні вправи для відновлення організму в польових умовах. Вправи на зміцнення м'язів тулуба. Виконання стройових прийомів і руху без зброї.

Тема 3. Вогнева підготовка.

Основи стрільби зі стрілецької зброї. Прийоми та правила стрільби зі стрілецької зброї. Поняття пострілу. Лінія прицілювання. Правила прицілювання та тренування його одноманітності. Принципи дії оптичних і та коліimatorних прицілів та їх вітчизняні зразки. Прийоми стрільби. Положення під час стрільби з місця (лежачи, з коліна, стоячи) та в русі. Вибір із зайняття правильної позиції для стрільби. Правила та техніка ведення стрільби. Спостереження за полем бою, вибір цілі для обстрілу. Визначення вихідних установок (вибір прицілу і точки прицілювання). Визначення відстані до цілі. Формула тисячної. Вибір моменту для відкриття вогню. Ведення вогню, спостереження за його результатами. Корегування стрільби. Призначення, бойові властивості, загальна будова і принцип дії ручних гранат. Порядок огляду і підготовки гранат до застосування.

Тема 4. Тактична підготовка.

Суть орієнтування на місцевості. Визначення сторін горизонту за компасом, годинником та сонцем, зірками, місцевими предметами. Азимут магнітний і його визначення. Визначення магнітного прямого та зворотного азимутів і напрямку руху за азимутом. Вихід до відправної точки.

Складання опису місцевості. Умовні топографічні знаки. Висота перерізу рельєфу. Визначення абсолютних і відносних висот за топографічною мапою. Визначення зон видимості. Поняття про вогневу позицію в обороні. Вимоги до вибору місця щодо обладнання одиночного окопу для стрільби та спостереження. Польові споруди для розташування військ. Інженерні заходи по

маскуванню військ та об'єктів, захист озброєння та військової техніки від високоточної зброї. Послідовність обладнання і маскуванню окопу для стрільби лежачи та стоячи. Заходи забезпечення маскуванню укриття. Організація місця денного та нічного відпочинку. Створення системи тайників для зберігання запасів матеріально-технічних засобів. Маскуванню слідів свого перебування. Дії військовослужбовців (групи) у разі виявлення противником.

Вузли та зв'язки. Види, призначення багаття та способи його розведення в різних погодних умовах. Забезпечення маскуванню багаття. Основні способи приготування та добування їжі військовослужбовцями при виконанні бойового завдання. Раціон українського військового під час польових (бойових) виходів, повсякденний набір сухих продуктів.

Змістовий модуль 2. Військово-медична підготовка

Тема 5. Домедична допомога.

Рятувальний ланцюжок при раптовій зупинці серця. Алгоритм дій.

Основні правила та порядок проведення реанімації. Звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів – западання язика, нижньої щелепи, слизу, води тощо – та відкриття верхніх дихальних шляхів (підняти підборіддя та висунути нижню щелепу). Види кровотеч. Неконтрольована кровотеча як найбільш поширена причина серед попереджувальних смертей після травматичного ушкодження. Алгоритм дій при кровотечі. Техніка застосування прямого тиску на рану. Техніка накладання турнікета на верхні та нижні кінцівки. Техніка тампонування рани. Техніка накладання давячої пов'язки. Техніка накладання пов'язок на голову, передпліччя, ліктьовий та плечовий суглоби, колінний та гомілковостопний суглоби. Техніка виносу поранених.

Модуль II. Основи цивільного захисту

Змістовий модуль 3. Загальна підготовка

Тема 6. Нормативно-правові засади цивільного захисту

Єдина державна система цивільного захисту та її складові. Законодавче та нормативно-правове забезпечення.

Тема 7. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити НС

НС, причини виникнення та складові системи їх моніторингу. Галузевий моніторинг за станом безпеки у відповідній сфері відповідальності центральних органів виконавчої влади. Найменування та визначення основних

показників джерел природних НС та номенклатура, позначення, розмірність і порядок визначення параметрів уражальних чинників джерел техногенних НС, які контролюються і підлягають прогнозуванню.

Тема 8. Захист в умовах НС

Основні принципи щодо захисту населення. Підготовка на випадок виникнення надзвичайних ситуацій. План дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Повідомлення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій та інформування населення про наявну обстановку. Засоби індивідуального та колективного захисту. Застосування засобів індивідуального захисту. Медичний, радіаційний та хімічний захист, евакуація населення з небезпечних районів.

Змістовний модуль 4. Профільна підготовка

Тема 9. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.

Основні фактори, які впливають на стійку діяльність у НС, підприємств харчової промисловості та основні положення галузевих вимог щодо її підвищення. Використання захисної тари і матеріалів для схову, виготовлення фасованих продуктів у надійному упакуванні. Способи герметизації складських приміщень і транспортних засобів. Захист продовольчої сировини, напівфабрикатів, води і готової продукції від зараження радіоактивними, отруйними речовинами і бактеріологічними засобами при технологічному процесі і при транспортуванні. Утилізація й знищення продуктів харчування, які не піддаються знезаражуванню.

Тема 10. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту

Оцінка впливу зовнішніх і внутрішніх чинників на рівень національної продовольчої безпеки та її місце в системі національної безпеки. Здатність держави задовольняти потреби населення продуктами харчування в необхідному обсязі, асортименті і якості, що гарантують соціально-політичну стабільність та незалежність у разі виникнення військових конфліктів, стихійних явищ, аварій, епізоотій та епіфітотій. Індикатори продовольчої безпеки України. Формування та ефективність використання державного резерву продовольства. Способи визначення рівня ураження навколишнього середовища, продуктів харчування та води радіоактивними, отруйними, сильнодіючими отруйними речовинами та біологічними препаратами.

Міждисциплінарні зв'язки	Безпека життєдіяльності та охорона праці; Санітарно-гігієнічний та економічний контроль в галузі; Біохімія та фізіологія харчування		
Система оцінювання	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
	90-100	A	зараховано
	82-89	B	зараховано
	75-81	C	
	68-74	D	зараховано
	60-67	E	
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Інформаційне забезпечення	<p style="text-align: center;">Основні законодавчі та нормативно-правові акти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 02.10.2012 р. № 5403-VI : станом на 21 верес. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text (дата звернення: 30.09.2024). 2. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII : станом на 20 верес. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text (дата звернення: 30.09.2024). 3. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку : Закон України від 08.02.1995 р. № 39/95-ВР : станом на 1 січ. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-вр#Text (дата звернення: 30.09.2024). 4. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII : станом на 1 жовт. 2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text (дата звернення: 30.09.2024). 5. Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні : Наказ М-ва внутр. справ України від 30.12.2014 р. № 1417 : станом на 14 серп. 2024 р. 		

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15#Text> (дата звернення: 30.09.2024).

6. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19.06.2003 р. № 964-IV : станом на 8 лип. 2018 р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/964-15#Text> (дата звернення: 30.09.2024).

7. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII : станом на 29 черв. 2024 р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 30.09.2024).

8. Про внесення змін до Закону України "Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань" : Закон України від 26.04.2001 № 2397-III.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2397-14#Text> (дата звернення: 24.12.2024).

Основна література

1. Цивільний захист на підприємствах харчової промисловості : науч. посіб. / О. Хіврич та ін. Київ : Центр учб. літ., 2021. 192 с.

2. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : електрон. ресурс, підруч. / О. Левченко та ін. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікор., 2019. 267 с.

3. Полукарої О. І. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : конспект лекцій. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікор., 2019. 148 с.

4. Основи цивільного захисту / О. Васійчук та ін. Львів, 2010. 384 с.

Додаткова література

1. Михайлюк В., Халмурадов Б. Цивільна безпека: навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2008. 158 с.

Інформаційні ресурси

2. <http://www.ndiop.kiev.ua> Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці

3. <https://www.dsns.gov.ua/> Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

4. <https://www.me.gov.ua/> Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

5. http://www.sop.zp.ua/norm_zakon.php - Закони і Кодекси України.

	6. https://www.google.com.ua/search . Ідентифікація небезпек [Електронний ресурс]
--	--